

Vijf planten- en vogelwandelingen in Haarlem en omstreken

Kaartjes en beschrijvingen van deze wandelingen staan in:

Mourik, J., S.C.V. Geelhoed & C.H. Langeveld, *Op stap langs Hout en Spaarne*, Stichting KNNV Uitgeverij, Utrecht (2002). ISBN 90 5011 1580

Praktische informatie

De laatste controle van de routes is uitgevoerd in het vroege voorjaar van 2002. De stedelijke omgeving kan echter snel en zelfs ingrijpend veranderen. Voor nadere informatie verwijzen we naar de internetsites van KNNV Haarlem e.o. (www.knnv.nl/haarlem) en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland (www.vwgzk.nl). De tochten gaan voor het grootste deel over openbare wegen en paden. De informatie over openbaar vervoer is beperkt tot halteplaatsen van bus en trein.

Wandeling 3. Natuurschoon aan de duinzoom

Beschrijving in hoofdstuk 6 van *Op stap langs Hout en Spaarne*.

Achtergrondinformatie over de (hier in kleur) genoemde planten en vogels, en over de gebieden waar je wandelt, staat in hoofdstuk 6 van het boek.

Lengte: korte route ongeveer 7 kilometer, lange route ongeveer 12 kilometer

Startpunt: NS station Overveen

Eindpunt: korte route NS station Overveen; lange route NS station Heemstede-Aerdenhout

Ideale seizoen: mei, maar eigenlijk altijd mooi

Bijzondere planten: Geoord helmkruid, Watergentiaan, Pijpbloem, Waterviolier, Daslook, Slangenlook, Stengelloze sleutelbloem

Karakteristieke vogels: Gele kwikstaart, Grote bonte specht, Bosuil, Nachtegaal, Fluitier, Zwarte mees, Kuifmees, IJsvogel, Boomklever, Appelvink

Op deze tocht maak je kennis met het natuurschoon van de duinzoom dat natuurwandelaars meer dan een eeuw geleden ook al overweldigde.

1. Start bij NS station Overveen, met de rug naar het station, en loop naar rechts. Aan het eind bij de supermarkt rechtsaf. De Bloemendaalse weg volgen, langs landgoederen rechts en een kerk links tot aan een brug over een vaart.

2. Over de brug linksaf, het doodlopende Houtmanpad langs de Brouwersvaart inslaan. Vóór de voetgangersbrug rechtsaf. Volg het pad, verderop Bartholomeuslaan, langs een vaartje en een park. De Pieter Wantelaan en de Rollandslaan oversteken. De weg rechtdoor vervolgen (H. Roozenlaan) tot het eind.

3. Rechtsaf, Leendert Meeszstraat met uitzicht op het **Westelijk Tuinbouwgebied**. Na ongeveer 50 meter linksaf, een dam (bruggetje) over. Volg het pad door het bollenland tot aan de vaart (Marcelisvaart). Aan het eind rechtsaf en dan linksaf, een bruggetje over; het pad wordt nu een beukenlaan. In dit open gebied, kun je uitkijken naar Geoord helmkruid op de oevers, Watergentiaan in de sloten en Gele kwikstaarten op de bollenvelden.

4. Aan het eind is de toegangspoort naar **Duinvliet**, waar aan het eind van de winter de roep van de Bosuil klinkt als het donker wordt. Linksaf door de poort en de beukenlaan rechtdoor

volgen. Bij de oprit naar het huis met de kleurige luiken rechtsaf. Volg het onverharde pad dat langs de rand van Duinvliet slingert; een pad naar rechts negeren. In mei zie je hier de planten van oud bos, zoals Daslook en Wilde hyacint, en klinkt het lied van de Nachtegaal.

5. Aan het eind kom je op een beukenlaan. Rechtsaf, over de met steenslag verharde weg langs een opgeknapt boswachtershuisje terug naar de poort. In het voorjaar roffelt de Grote bonte specht op dode takken van de grote Beuken.

6. Rechtdoor over het Duinvlietpad. Aan het eind de Elswoutlaan oversteken en linksaf, de helling op

(OF rechtsaf om **Elswout** te bezoeken).

Bij de splitsing rechtsaf (Zijweg) richting Kraantje Lek, langs het houten hek van Elswout tot aan de kruising.

7. De rijweg oversteken en nu kiezen: rechtsaf, terug naar Overveen OF linksaf, de lange route naar NS station Heemstede-Aerdenhout. De lange route gaat verder bij punt 12.

8. Terug naar NS station Overveen: rechtsaf, richting Kraantje Lek. Langs de **Duinlustweg** liggen enkele interessante terreinen die te bezoeken zijn: achtereenvolgens Koningshof, het oude Visserspad naar Zandvoort en Middenduin. In de berm van de Duinlustweg is Pijpbloem te vinden. Met wat geluk dringt ook het geluid van de Fluitier vanuit het omringende bos door.

9. Bij de uitspanning **Kraantje Lek** staat de stomp van de legendarische iep waarover Van Eeden het al had. Op de Blinkert hebben schilders uit de Gouden Eeuw inspiratie opgedaan voor een 'Uitzicht op Haarlem'. Even verder passeer je het particuliere Duinlust en daarna het vrij toegankelijke Middenduin.

10. Aan het eind van de Duinlustweg rechtdoor, de **Brouwerskolkweg** oversteken. Linksaf, het verharde voetpad langs het water volgen. In de winter kun je hier uitkijken naar de IJsvogel die vrijwel jaarlijks deze waterrijke omgeving bezoekt.

11. Het voetpad voert langs de **Brouwerskolk**. Bij de splitsing rechtsaf, omhoog tot aan het fietspad en de uitspanning Brouwerskolk (met terras). Rechtsaf en na het gebouw linksaf, door een hekje. Na ongeveer 30 meter opnieuw een splitsing. Rechtsaf, over het verharde voetpad. Aan het eind rechtsaf langs de Brouwerskolkweg, naar het viaduct over de spoorlijn. Over het spoor rechtsaf, het voetpad langs de Tetterodeweg volgen tot aan NS station Overveen (einde van de korte route).

12. Naar NS station Heemstede-Aerdenhout. Op de kruising linksaf, over de met steenslag verharde weg (Van Haemstedelaan). Je loopt hier door de **duinbossen van Aerdenhout** met echte Vogelkers, Wilde kamperfoelie en Slangenlook, een wilde ui met platte bladeren en purperen bloempjes op een hoge stengel. Aan het eind rechtsaf omhoog, langs het Kopje van Aerdenhout met mooie duinbosjes en duingrasland met Duinroosje. Weer beneden bij de theekoepel linksaf (Zwarteweg).

13. Aan het eind rechtsaf (Slingerweg). Bij de kruising met de Sparrenlaan, linksaf. Een vrij liggend fietspad en vervolgens de drukke rijweg van de Zandvoorteweg oversteken. Aan de overkant even links en dan rechtsaf door een eikenlaan (Merellaan); recht vooruit zie je de toegangspoort van Groot Bentveld.

14. Aan het eind linksaf. De Naaldenveldweg gaat over in het toegangspad van het natuurgebied **Naaldenveld**. Het duineikenbos heeft plaatselijk een ondergroei van Adelaarsvaren. Veel bomen zijn omslingerd met Wilde kamperfoelie. De afwisseling van Grove dennen met loofbos is aantrekkelijk voor onder andere Zwarte mees en Kuifmees.

15. Volg het onverharde pad over een duintje tot een splitsing. Daar rechtsaf. Bij het eerstvolgende zijpad linksaf en aan het eind rechtsaf. Zijpaden negeren. Het pad slingert naar de uitgang. Bij de slagboom rechtsaf. Langs enkele villa's naar de Zwaluwenweg. In een enkel bosperceel rechts bloeit in het voorjaar nog de Stengelloze sleutelbloem, een laatste herinnering aan de **Primulabeek**. Let in deze buurt ook eens op de Boomklevers.

16. Op de splitsing aan het eind, linksaf (Leeuwerikenlaan). Na ongeveer 250 meter de rijweg oversteken. Rechtsaf, het onverharde voetpad inslaan. Een weg oversteken en rechtdoor tot aan een smalle bosweg, verderop fietspad (Van Vollenhovenlaan). Rechtsaf, langs het beukenbos van Kareol. Een bijzondere bewoner van het bosrijke **Boekenrode** met de verspreid staande villa's is de Appelvink. Op een zonnige ochtend aan het eind van de winter heb je de grootste kans om hem te zien.

17. Aan het eind komt het fietspad uit op de drukke Boekenrodeweg. Steek deze over en ga linksaf. Neem het eerste laantje rechts (richtingbordje het Spalier).

18. Langs een boerderij aan de bosrand en verder langs een weiland en een vaart. Bij een bruggetje maakt het **Laantje van Alverna** een slinger naar links en weer naar rechts. Let hier eens op de overgang tussen de oude strandvlakte met de weilanden en de strandwal met het eiken- en beukenbos. In de sloot staan dezelfde planten als in het Westelijk Tuinbouwgebied, zoals de Watergentiaan.

19. Steek de spoorlijn voorzichtig over (onbewaakte overweg met klaphek). De weg komt uit bij de Leidsevaart. Linksaf, langs het fietspad tot NS station Heemstede-Aerdenhout.